

**KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
2017-2023**

OBEC ŽEHRA

OBSAH

ÚVOD	3
TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA	4
ČO JE KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE	4
ÚČASTNÍCI KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA	4
VÝHODY, PRINCÍPY A PODSTATA KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA	4
PRÁVNY RÁMEC POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	5
KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	6
NÁRODNÉ PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB 2015 -2020	7
DEMOGRAFICKÁ A SOCIÁLNA ANALÝZA	8
POČET OBYVATEĽOV A POHYB OBYVATEĽSTVA	8
ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV PODĽA POHLAVIA A VEKU	11
KONFESIONÁLNA A NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA	12
NEZAMESTNANOSŤ	13
ŠKOLSTVO A ZDRAVOTNÍCTVO	15
SOCIÁLNE SLUŽBY V OBCI	16
VEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	16
NEVEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	17
POŽIADAVKY PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	18
SWOT ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	20
STRATÉGIA ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	22
CIELE A OPATRENIA	22
IMPLEMENTÁCIA KOMUNITNÉHO PLÁNU	26
HARMONOGRAM REALIZÁCIE OPATRENÍ	26
REALIZAČNÉ PODMIENKY	28
MONITORING PLNENIA A SPÔSOB VYHODNOCOVANIA KOMUNITNÉHO PLÁNU	28
ZÁVER	29
PRÍLOHY	30
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV	30
ZOZNAM SKRATIEK	30
ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV	30

ÚVOD

Oblasť sociálnej politiky významne ovplyvnil proces decentralizácie a reformy verejnej správy, čo sa prejavilo prechodom rozsiahlych kompetencií na miestnu samosprávu. Mestá a obce sa tak stali významným realizátorom sociálnej politiky a od miestnej samosprávy v súčasnosti vo veľkej miere závisí rozsah, podmienky a v neposlednom rade kvalita poskytovaných sociálnych služieb. Sociálne služby sú teda súčasťou verejných politík, v ktorých sa jednoznačne presadzuje ľudskoprávny rozmer a orientácia na potreby a preferencie ich prijímateľov.

Komunitný plán sociálnych služieb je vypracovaný v súlade s požiadavkami zákona o sociálnych službách a tiež s ohľadom na národné priority rozvoja sociálnych služieb, berúc do úvahy miestne podmienky, potreby a špecifiká. Jeho základnou ideou je komunitný rozvoj, skvalitnenie a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb, resp. doplnenie chýbajúcich sociálnych služieb na základe požiadaviek a záujmu občanov obce.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Žehra na roky 2017 – 2023 bol schválený obecným

zastupiteľstvom dňa 09.06.2017 uznesením č. OZ-4-17-B-8

TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA

Čo je komunitné plánovanie

Komunitné plánovanie sociálnych služieb možno považovať za metódu, prostredníctvom ktorej je možné plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali potrebám jednotlivých skupín občanov a zároveň boli v súlade s miestnymi špecifikami. Ide o otvorený proces, cieľom ktorého je:

- napĺňanie potrieb občanov odkázaných na jednotlivé formy sociálnej pomoci,
- zabezpečovanie zdrojov (finančných a personálnych) na jednotlivé formy sociálnej pomoci,
- hľadanie optimálnych riešení, ktoré najlepšie zodpovedajú miestnym podmienkam a potrebám ľudí,
- zvýšenie kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Účastníci komunitného plánovania

Účastníkmi komunitného plánovania sú:

- **Zadávatelia sociálnych služieb** - subjekty, ktorým zabezpečovanie sociálnych služieb na príslušnom území vyplýva zo zákona. Sociálne služby zriaďujú, prípadne zadávajú iným subjektom, financujú ich a organizujú. Na Slovensku sú to obce, mestá a samosprávne kraje.
- **Poskytovatelia sociálnych služieb** - subjekty, ktoré služby poskytujú a ponúkajú, bez ohľadu na ich právnu subjektivitu. Poskytovateľ sociálnej služby je za podmienok ustanovených zákonom obec, právnická osoba zriadená alebo založená obcou alebo samosprávnym krajom – „verejný poskytovateľ sociálnej služby“ alebo ďalšia právnická osoba a fyzická osoba – „neverejný poskytovateľ sociálnej služby“.
- **Prijímatelia sociálnych služieb** – sú fyzické osoby, užívatelia sociálnych služieb, ktorí sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii. Tá môže spôsobovať ohrozenie sociálnym vylúčením, obmedzenie schopnosti začleniť sa do spoločnosti a samostatne riešiť svoje problémy. Do nepriaznivej životnej situácie sa pritom jednotlivec môže dostať z rôznych dôvodov – v dôsledku vysokého veku, nepriaznivého zdravotného stavu, krízových životných situácií, spôsobu života, trestnej činnosti a pod. Zapojením prijímateľov sociálnych služieb do komunitného plánovania sa získavajú informácie o ich potrebách, na ktoré treba reagovať a o súčasnej kvalite a dostupnosti poskytovaných sociálnych služieb.

Do procesu komunitného plánovania sa môže zapojiť aj široká **verejnosť**. Občania majú možnosť do určitej miery podieľať sa a ovplyvňovať rozvoj sociálnych služieb. Proces komunitného plánovania je založený na demokratických princípoch, umožňuje zapájať sa do diania v obci a vyjadriť tak názor na danú problematiku.

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb je pripraviť strategický dokument, ktorý za účasti zadávateľov, poskytovateľov a prijímateľov sociálnych služieb a verejnosti umožní v strednodobom časovom horizonte efektívnejšie rozvíjať sociálne služby.

Výhody, princípy a podstata komunitného plánovania

Hlavnou výhodou komunitného plánovania je skutočnosť, že sú doňho zapájaní všetci účastníci systému sociálnych služieb (zadávatelia, poskytovatelia, prijímatelia). To nielenže napomáha zvyšovať kvalitu plánovania a poskytovania sociálnych služieb, ale taktiež výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie, a to nielen v procese plánovania, ale aj v rozhodovacom procese, prípadne v spôsobe ich zabezpečovania. Komunitný plán sociálnych služieb ako výsledok komunitného

plánovania zabezpečuje, aby sociálne služby zodpovedali miestnym potrebám a reagovali na miestne špecifiká.

Najdôležitejšie princípy komunitného plánovania sú:

- *princíp triády*, predstavujúci spoluprácu zadávateľov, poskytovateľov a prijímateľov sociálnych služieb a rovnako princíp dohody, ktorý je charakterizovaný výsledným plánom,
- *princíp rovnosti*, ktorý zaručuje každému právo zaujímať sa o veci verejné; každý občan má právo slobodne sa vyjadriť a zároveň nikto nesmie byť vylúčený a diskriminovaný,
- *princíp skutočných potrieb*, čo charakterizuje analýza popisujúca stav služieb,
- *princíp kompetencie účastníkov*, ktorý kladie dôraz na profesionalitu a zodpovednosť.

Podstatou komunitného plánovania je teda zapájanie všetkých, ktorých sa sociálne služby týkajú alebo sa ich v budúcnosti týkať môžu, do otvoreného dialógu o podobe sociálnych služieb. Základným pilierom plánovania je zisťovanie potrieb, zdrojov a hľadanie najlepších riešení. Zásadný význam v procese plánovania má preto poznanie záujmu všetkých zúčastnených strán (zadávateľov, poskytovateľov a prijímateľov sociálnej pomoci) a verejnosti, ich vzájomné prepojenie a spolupráca.

Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

Sociálne služby sa poskytujú v súlade so **zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách** a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách), ktorý upravuje podmienky, postupy a formy poskytovania sociálnych služieb ako aj povinnosti poskytovateľov. Jeho cieľom je podporovať sociálne začlenenie občanov a uspokojovať sociálne potreby ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii.

Za nepriaznivú sociálnu situáciu sa považuje ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti spoločensky sa začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodu, že:

- osoba nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
- je ohrozený jej vývoj v dôsledku jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do 7 rokov veku,
- osoba je ťažko zdravotne postihnutá alebo má nepriaznivý zdravotný stav,
- osoba dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- osoba vykonáva opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- osoba je ohrozená správaním iných fyzických osôb alebo sa stala obeťou správania iných fyzických osôb,
- osoba zotráva v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačnej reprodukovanej chudoby.

Sociálne služby podľa tohto zákona sa poskytujú prostredníctvom odborných, obslužných a ďalších činností, ktoré je poskytovateľ povinný poskytnúť alebo zabezpečiť v prípade, že tieto činnosti sú taxatívne vymedzené. Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do niekoľkých skupín, v závislosti od povahy a nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

- **sociálne služby krízovej intervencie** (terénna sociálna služba krízovej intervencie; poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach – nocľaháreň, útulok, domov na polceste, nízkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum, zariadenie núdzového bývania; nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu),
- **sociálne služby na podporu rodiny s deťmi** (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života, poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti, služba včasnej intervencie),
- **sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku** (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej

služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, domáca opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnická služba, sprostredkovanie tlmočnickej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),

- **sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií** (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
- **podporné služby** (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, podpora samostatného bývania, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny).

Zákon o sociálnych službách v § 80 taxatívne upravuje pôsobnosť obce pri poskytovaní sociálnych služieb. Okrem koncepcnej, rozhodovacej, posudkovej, poradenskej, kontrolnej, registračnej, evidenčnej, štatistickej, finančnej činnosti a terénnej sociálnej práce je v pôsobnosti obce poskytovať, prípadne zabezpečovať rôzne druhy sociálnych služieb a zriaďovať a zakladať zariadenia.

Do pôsobnosti obce patria tieto druhy sociálnych služieb:

- nocľaháreň,
- nízkoprahové denné centrum,
- nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu,
- zariadenie pre seniorov,
- zariadenie opatrovateľskej služby,
- denný stacionár,
- opatrovateľská služba,
- prepravná služba,
- odľahčovacia služba,
- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa.

Obec môže zriaďovať aj iné zariadenia a poskytovať alebo zabezpečovať aj iné druhy sociálnej služby, príp. môže sociálne služby účelne a vhodne spájať.

Zákon o sociálnych službách zaručuje právo fyzickej osoby na poskytnutie sociálnej služby alebo zabezpečenie jej poskytnutia a právo výberu poskytovateľa, za splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom a ďalšie práva pri poskytovaní sociálnych služieb.

Poskytovateľmi sociálnych služieb sú v súlade so zákonom obce, právnické osoby zriadené alebo založené obcou alebo samosprávnym krajom (verejní poskytovatelia sociálnych služieb) a iné právnické alebo fyzické osoby (neverejní poskytovatelia sociálnych služieb). Sociálne služby môže poskytovať len poskytovateľ zapísaný do registra poskytovateľov sociálnych služieb.

V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnej služby (tzv. štandardy kvality). Poskytovateľ je povinný napríklad vypracovať individuálny rozvojový plán klienta, dodržiavať maximálny počet klientov na jedného zamestnanca a za účelom zvýšenia profesionality práce vypracovať a uskutočňovať program supervízie.

Komunitný plán sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) je strategický dokument, ktorý analyzuje stav poskytovaných sociálnych služieb na území obce, hodnotí potreby a požiadavky jej obyvateľov a navrhuje budúci rozvoj v oblasti sociálnych služieb na stanovené obdobie. Dokument je reálnym výstupom komunitného plánovania sociálnych služieb a výsledkom dohody medzi zadávateľmi, poskytovateľmi a prijímateľmi sociálnych služieb. Poukazuje na potreby v danej komunite, pričom poskytuje aj možnosti

finančného, personálneho, prevádzkového a organizačného zabezpečenia v oblasti poskytovania sociálnych služieb v danej komunite.

Najdôležitejšie ciele komunitného plánu sú:

- zistiť potreby a požiadavky prijímateľov sociálnych služieb,
- zistiť plány a predstavy poskytovateľov sociálnych služieb,
- koordinovať ponuku a dopyt v sociálnych službách,
- vytvoriť kompromis medzi predstavami, požiadavkami, možnosťami a dostupnými zdrojmi,
- zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb,
- stanoviť priority pre budúci rozvoj sociálnych služieb.

Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2015 -2020

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020 reagujú na aktuálne výzvy sociálnej pomoci občanom, ku ktorým patrí predovšetkým rozvoj rôznorodých služieb starostlivosti na komunitnej úrovni, vrátane potreby modernizácie sociálnych služieb. Potvrďuje sa nimi zároveň hlavné poslanie sociálnych služieb, ktorým je podpora začleňovania ľudí do spoločnosti, sociálna súdržnosť, smerovanie k službám poskytovaným na komunitnej úrovni a rozvinutie ich potenciálu v oblasti zamestnanosti a zamestnateľnosti. Reflektujú na aktuálnu situáciu poskytovania sociálnych služieb v Slovenskej republike, predovšetkým na nedostatok kapacity sociálnych služieb poskytovaných v prirodzenom (domácom a komunitnom) prostredí občanov, potrebu zabezpečenia udržateľnosti financovania sociálnych služieb a rozvoja ich kvality.

Slovenská republika si v oblasti sociálnych služieb na roky 2015 - 2020 zadefinovala nasledovné priority:

- ✓ zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami komunity,
- ✓ podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť,
- ✓ podporiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby zotrvávajúce v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- ✓ zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb.

DEMOGRAFICKÁ A SOCIÁLNA ANALÝZA

Sociálne služby predstavujú jednu z foriem sociálnej pomoci pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii a sú alebo v budúcnosti môžu byť pre mnohých dôležitou oporou sociálneho začlenenia občanov a uspokojovania sociálnych potrieb. Dostupnosť sociálnych služieb (či už z hľadiska geografického alebo z hľadiska ich variability) do značnej miery závisí od rôznorodosti ich poskytovateľov, a preto je veľmi dôležité pri ich plánovaní vychádzať najmä z porovnania existujúcej ponuky sociálnych služieb so zistenými potrebami prijímateľov. Pre správne určenie potrieb poskytovania sociálnych služieb je tak potrebné poznať sociálne a demografické východiská.

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Žehra za posledných 10 rokov. Len necelú 1/5 obyvateľov Žehry tvoria osoby narodené v inej obci, autochtónne obyvateľstvo predstavuje až 82,4 % všetkých obyvateľov s trvalým pobytom v obci (podľa výsledkov SODB 2011).

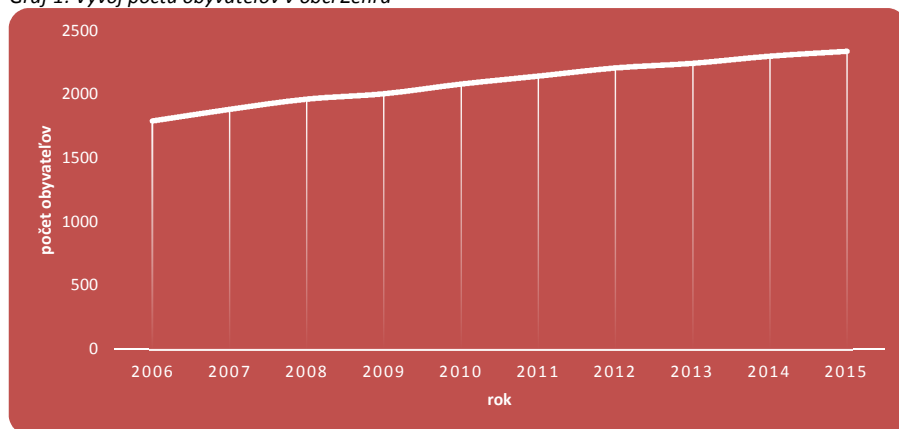
Tabuľka 1: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obyvateľov (k 31.12.)	1793	1884	1964	2006	2082	2144	2208	2244	2300	2338
Živonarodení	70	89	86	89	72	91	85	61	53	47
Zomrelí	10	13	14	11	13	8	12	10	12	7
Bilancia prirodzeného pohybu	60	76	72	78	59	83	73	51	41	40
Prisťahovaní	22	40	24	13	35	12	8	5	47	11
Vystahovaní	51	25	16	49	18	21	17	20	32	13
Migračné saldo	-29	15	8	-36	17	-9	-9	-15	15	-2
Bilancia celkového pohybu	31	91	80	42	76	74	64	36	56	38
Hr.m. živorodenosti (‰)	39,0	47,2	43,8	44,4	34,6	42,4	38,5	27,2	23,0	20,1
Hr.m. úmrtnosti (‰)	5,6	6,9	7,1	5,5	6,2	3,7	5,4	4,5	5,2	3,0
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	33,5	40,3	36,7	38,9	28,3	38,7	33,1	22,7	17,8	17,1
Hr.m. imigrácie (‰)	12,3	21,2	12,2	6,5	16,8	5,6	3,6	2,2	20,4	4,7
Hr.m. emigrácie (‰)	28,4	13,3	8,1	24,4	8,6	9,8	7,7	8,9	13,9	5,6
Hr.m. migračného salda (‰)	-16,2	8,0	4,1	-17,9	8,2	-4,2	-4,1	-6,7	6,5	-0,9
Hr.m. celkového prírastku (‰)	17,3	48,3	40,7	20,9	36,5	34,5	29,0	16,0	24,3	16,3

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Počet obyvateľov v obci v posledných 10 rokoch výrazne rastie. Na konci roku 2015 bol oproti roku 2006 až o 304 % vyšší (narástol o 545 z 1793 na 2338).

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Žehra

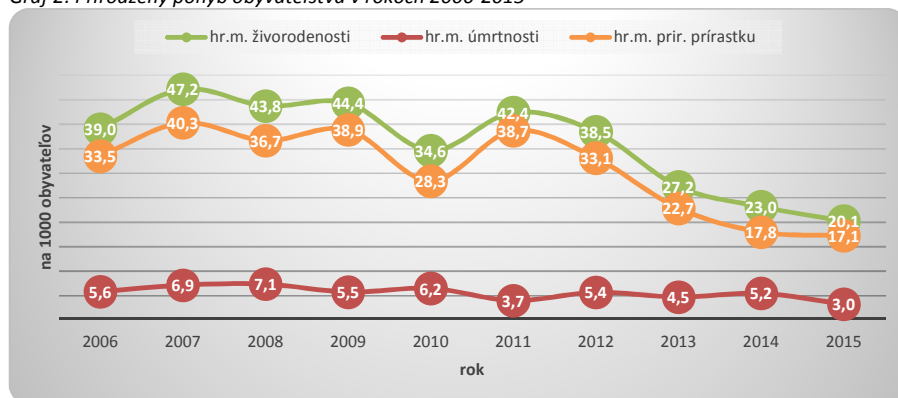
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Žehru možno označiť za výrazne pronatalitnú obec. Úroveň natality za posledných 10 rokov mala extrémne vysoký a pomerne nevyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí cca 20 – 47 ‰. Od roku 2011 možno pozorovať klesajúci trend v jej vývoji. Najpriaznivejšie boli roky 2007 a 2009, keď sa v obci narodilo zhodne po 89 detí (hr. m. živorodenosti 47,2 ‰ v roku 2007), najmenej priaznivý bol rok 2015, keď sa narodilo 47 detí (hr. m. živ. 20,1 ‰). Priemerná hodnota tohto ukazovateľa za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola až 36,0 ‰. Pre porovnanie, v okrese Spišská Nová Ves sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 13 ‰, v Košickom kraji 11 ‰ a v Slovenskej republike cca 10 ‰.

Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, na druhej strane, oveľa vyrovnanjší priebeh (avšak s rádovo výrazne nižšími hodnotami). Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v roku 2015 (7 osôb), najviac v roku 2008 (14 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 3,0 po 7,1 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol v Žehre 5,3 ‰. V obci teda môžeme pozorovať oveľa nižšiu mieru úmrtnosti akú má okres Spišská Nová Ves (7,7 ‰), Košický kraj (9,4 ‰) i priemer Slovenskej republiky (cca 10,0 ‰).

Extrémne pozitívne hodnoty hrubej miery živorodenosti s veľmi pozitívnymi hodnotami hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Žehry. Obec bola počas celého hodnoteného obdobia populačne zisková (v každom roku sa viac ľudí narodilo ako zomrelo). Najpriaznivejší bol rok 2011 (prirodzený prírastok +83 obyvateľov), „najmenej“ priaznivý rok 2015 (prirodzený prírastok +40 obyvateľov). Hrubá miera prirodzeného prírastku sa tak v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od 17,1 ‰ v spomínanom roku 2015 po 38,7 ‰ v roku 2011. Z dôvodu kombinácie vysokej natality na jednej strane a nízkej mortality na strane druhej bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov vysoko efektívna – prirodzenými populačnými procesmi v obci každoročne dochádzalo k nárastu počtu obyvateľov.

Graf 2: Priradený pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015

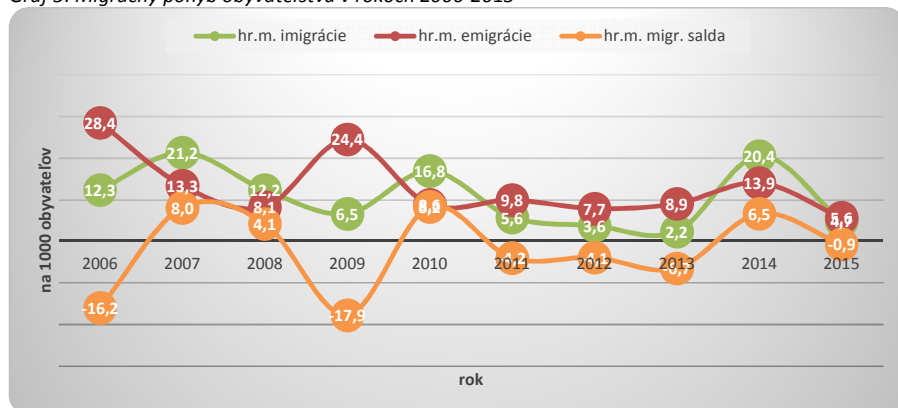
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Zatiaľ čo vývoj prirodzeného pohybu je v obci výrazne pozitívny, celkový vývoj z hľadiska migračného pohybu je, naopak, mierne negatívny. Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 10,6‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo cca 22 osôb). V absolútnom vyjadrení sa počet prisťahovaných medziročne pohyboval v rozmedzí od 5 v roku 2013 po 47 osôb v roku 2014. Hrubá miera imigrácie sa teda pohybovala v rozmedzí od 2,2 po 20,4 ‰.

Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala o niečo vyššie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 12,9 ‰ (v priemere cca 26 vysťahovaných osôb ročne). Tento ukazovateľ sa pohyboval v rozmedzí od 5,6 ‰ v roku 2015 (13 vysťahovaných osôb v danom roku), po 28,4 ‰ v roku 2006 (51 vysťahovaných), kedy bol najvyšší.

Výsledkom hore uvedených procesov bol mierne nepriaznivý celkový vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -36 osôb v roku 2009 (migračný úbytok na úrovni -17,9 ‰) po +17 osôb v roku 2010 (migračný prírastok na úrovni 8,2 ‰). Za ostatných 10 rokov bolo migračné saldo kladné 4x, v ostatných 6 rokoch bolo záporné. Jeho priemerná hodnota za celé hodnotené 10-ročné obdobie bola -2,3 ‰.

Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015

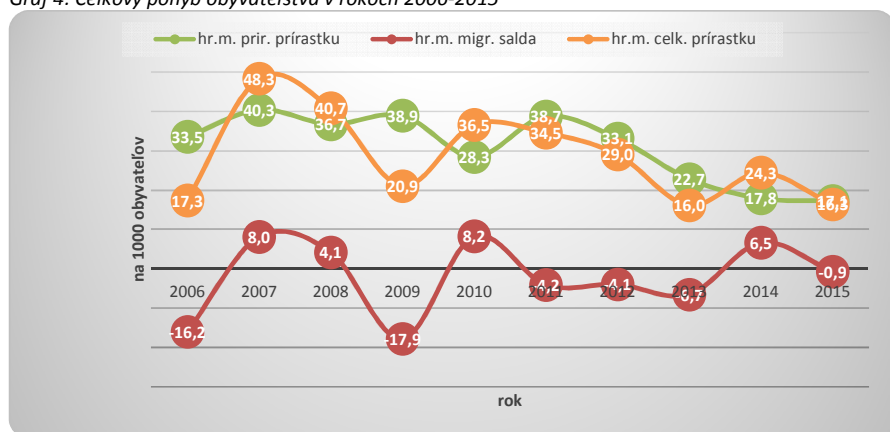

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas celého hodnoteného obdobia výrazne kladné hodnoty (viac ľudí sa v každom roku narodilo ako ich zomrelo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov každoročne rástol. Bilancia prirodzeného pohybu za celé hodnotené obdobie je teda kladná, na úrovni +633 osôb (tzn., že za posledných 10 rokov sa v obci narodilo o 633 osôb viac ako ich zomrelo). Hr. m. migračného salda dosahovala väčšinou záporné hodnoty (znamenajúce migračný úbytok obyvateľstva). Celkovo je migračné saldo za hodnotené obdobie záporné, na úrovni -45 osôb (tzn., že za posledných 10 rokov sa z obce vysťahovalo o 45 osôb viac ako sa do nej prisťahovalo).

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je extrémne pozitívna bilancia celkového pohybu obyvateľstva Žehry v rokoch 2006 až 2015. Za posledných 10 rokov nezaznamenala obec celkový úbytok obyvateľstva ani raz. Z demografického hľadiska možno situáciu ohľadne populačného vývoja v obci hodnotiť veľmi pozitívne, keďže počet obyvateľov výrazne rastie.

Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015

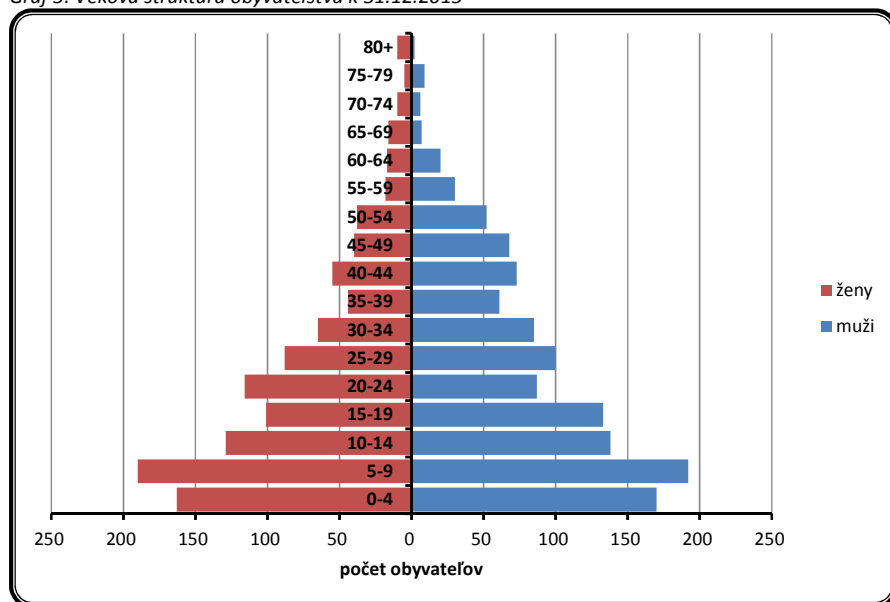

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku

Vekovú pyramídu obyvateľstva Žehry možno charakterizovať ako typický príklad progresívneho typu pyramídy. Početnosť predreprodukčnej zložky obyvateľstva (0-14 r.) výrazne prevyšuje početnosť poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 982 ku 240 k 31.12.2015). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva majú (podľa poradia) vekové skupiny 5-9 ročných (382 obyvateľov), 0-4 ročných (333 obyvateľov) a 10-14 ročných (267 obyvateľov). V obci teda žije extrémne mladé obyvateľstvo, k 31.12.2015 tu spomedzi 2338 obyvateľov žilo až 982 detí do 14 rokov a len 65 seniorov vo veku nad 65 rokov. V nadväznosti na typ vekovej pyramídy možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) prudko narastať.

Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2015

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín, výrazne prevláda predproduktívna zložka obyvateľstva (0-14 r.) nad poproduktívnu (65+ r.), pričom podiel produktívnej zložky je 55,2 %.

Tabuľka 2: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín

k 31.12.2015	Počet obyvateľov	Veková štruktúra obyvateľov					
		počet			podiel (%)		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Žehra	2338	982	1291	65	42,0	55,2	2,8

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V obci k 31.12.2015 žilo v obci Žehra 2 338 obyvateľov. Z toho bolo, ako už bolo spomínané, 982 obyvateľov vo veku 0-14 rokov a 65 seniorov vo veku nad 65 rokov. Z celkového počtu obyvateľov 2 338 žilo v obci k uvedenému dátumu 1 233 mužov a 1 105 žien. Zo 65 obyvateľov v seniorskom veku nad 65 rokov bolo 24 mužov a 41 žien.

Konfesionálna a národnostná štruktúra obyvateľstva

V národnostnom zložení obyvateľstva obce Žehra dominuje podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 rómska národnosť so 66,5 % obyvateľov, slovenská národnosť má 28,0 % zastúpenie a u 5,5 % obyvateľov národnosť zistená nebola. Tieto údaje sú však výrazne skreslené, nakoľko časť v obci žijúcej rómskej komunity sa v spomínanom sčítaní prihlásila k slovenskej národnosti. Podľa kvalifikovaného odhadu publikovaného v Atlase rómskych komunit z roku 2014, v roku 2013 žilo v obci Žehra približne 78,2 % (cca 1740 z 2229) obyvateľov rómskej národnosti (Mušínska a kol., 2014).

V konfesionálnej štruktúre obyvateľstva výrazne dominuje rímskokatolícke vierovyznanie so 73,5 % obyvateľov, vyššie zastúpenie má aj apoštolská cirkev (14,3 %). Nepatrný podiel má aj náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia (1,3 %). K žiadnemu náboženstvu sa nehlási 0,8 % obyvateľov obce a u 10,1 % obyvateľov príslušnosť ku konfesiám zistená nebola (SODB 2011).

Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci Žehra v ostatnom období pohybuje v rozmedzí cca 150 až 350. Miera nezamestnanosti sa teda v obci za ostatných 7 rokov pohybovala v rozpätí od 22,2 % (2014) po 51,8 % (2010). Pre porovnanie, k 31.12.2015 bola miera nezamestnanosti v okrese Spišská Nová Ves 18,2 %, v Košickom kraji bola na úrovni 17,3 % a v Slovenskej republike 12,4 %. V okolitých okresoch bola nasledovná: Poprad 13,0 %, Levoča 18,2 %, Prešov 14,6 %, Rožňava 26,0 %, Gelnica 23,8 %.

Tabuľka 3: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet UoZ	259	357	348	302	177	153	194
Miera nezamestnanosti (%)	37,6	51,8	50,5	43,8	25,7	22,2	28,2

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Na konci druhého kvartálu 2016 bolo v obci Žehra prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 197 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 112 mužov (56,9 %) a 85 žien (43,1 %). Ako ukazuje nasledujúca tabuľka, problémy s nezamestnanosťou majú v obci všetky vekové skupiny obyvateľstva.

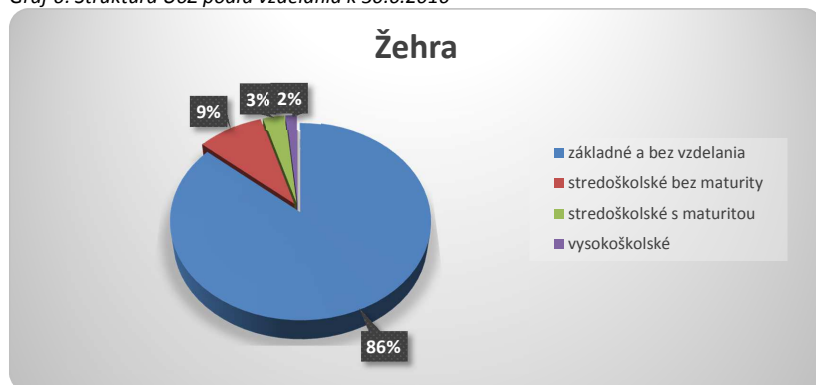
Tabuľka 4: Štruktúra UoZ podľa veku k 30.6.2016

do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
22	11,2	61	31,0	43	21,8	33	16,8	36	18,3	2	1,0	197	100

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je v Žehre extrémne negatívnu skutočnosť, že zo 197 uchádzačov o zamestnanie na konci druhého kvartálu 2016 bolo až 86 % UoZ s najvyšším ukončeným základným vzdelaním alebo bez vzdelania.

Graf 6: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 30.6.2016

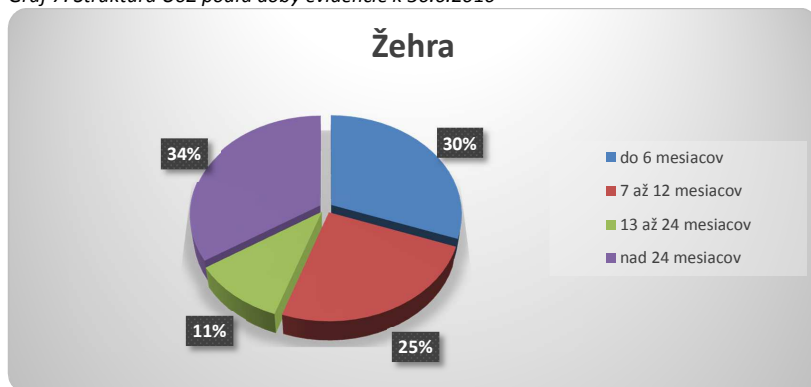

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomickeho a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (do 6 mesiacov) pohybuje na úrovni cca 38 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 16 % a podiel dlhodobo nezamestnaných okolo úrovne 46 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie). V Žehre bol podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) k 30.6.2016 45 %, pričom 34 % z celkového počtu UoZ je nezamestnaných dokonca viac ako 2 roky.

Graf 7: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 30.6.2016

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní (KZAM) nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie pred tým, než sa stal nezamestnaným. Jednotlivé zamestnania sú v KZAM rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri KZAM sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Jednoznačne najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa KZAM majú v Žehre osoby bez pracovného zaradenia (116 zo 197 UoZ; 58,9 %). To sú najmä tie osoby, ktoré predtým nikde nepracovali (teda absolventi, ženy, ktoré boli hneď po skončení štúdia na materskej/rodičovskej dovolenke, dlhodobo nezamestnané osoby, ktoré si doteraz žiadne zamestnanie nenašli a pod.). Druhú najvýznamnejšiu skupinu tvoria pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (57 UoZ zo 197; 28,9 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, stráženie majetku, ručné balenie, manipulácie s nákladmi a pod.).

Školstvo a zdravotníctvo

Z predškolských a školských zariadení je priamo v obci pre obyvateľov Žehry k dispozícii len materská škola. Školopovinní žiaci z obce navštevujú základnú školu v Spišských Vlachoch. Najbližšie stredné školy, ktoré môžu študenti zo Žehry navštevovať, sa nachádzajú najmä v Krompachoch, Spišskej Novej Vsi a Levoči.

V Žehre sa nenachádza žiadna ambulancia praktického lekára pre deti a dorast, praktického lekára pre dospelých, žiadna stomatologická ambulancia ani ambulancia ženského lekára. Za zdravotnou starostlivosťou musia teda obyvatelia obce dochádzať – tá im je poskytovaná najmä v okolitých mestách Spišské Podhradie, Spišské Vlachy a Krompachy, kde sú k dispozícii aj lekárne. Najbližšie nemocnice ako aj rôzne špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú najmä v Levoči a v Spišskej Novej Vsi.

SOCIÁLNE SLUŽBY V OBCI

Poslaním sociálnych služieb je pomôcť ľuďom udržať si alebo znovu získať svoje miesto v spoločnosti, v komunite, kde žijú. Ich cieľom je zaistiť pomoc a podporu ľuďom, ktorí riešia najrôznejšie problémy z dôvodu nepriaznivej sociálnej situácie, dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, zdravotného postihnutia alebo riešia krízovú sociálnu situáciu a nie sú schopní tieto problémy riešiť bez pomoci iných osôb.

Verejní poskytovatelia sociálnych služieb

Verejným poskytovateľom sociálnych služieb môže byť obec, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, vyšší územný celok a právnická osoba zriadená vyšším územným celkom alebo založená vyšším územným celkom.

Podľa § 80 zákona o sociálnych službách sú v pôsobnosti obce nasledujúce aktivity:

- vypracúvať a schvaľovať komunitný plán sociálnych služieb,
- rozhodovať o odkázanosti a zániku odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
- poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie:
 - opatrovateľskej služby,
 - prepravnej služby,
 - odľahčovacej služby,
 - sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
- poskytovať základné sociálne poradenstvo,
- zriaďovať, zakladať a kontrolovať nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahovú sociálnu službu pre deti a rodinu, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- viesť evidenciu posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, rozhodnutí a prijímateľov sociálnych služieb,
- vyhľadávať fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- poskytovať štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb,
- uhrádzať náklady za zdravotné výkony (na posudzovanie).

Samospráva obce však môže zriaďovať aj iné zariadenia a poskytovať alebo zabezpečovať aj iné druhy sociálnej služby ako sú vyššie uvedené, príp. môže sociálne služby účelne a vhodne spájať.

Obec Žehra nie je v súčasnosti (február 2017) zapísaná v registri poskytovateľov sociálnej služby, vedenom Košickým samosprávnym krajom. Obec svojim obyvateľom zabezpečuje len základné sociálne služby a sociálnu pomoc:

- **posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu:** povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách; na základe zdravotného posudku a sociálneho posudku obec vydáva Rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu;
- **základné sociálne poradenstvo:** v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom;
- **terénna sociálna práca:** jej hlavným cieľom je komplexné riešenie sociálnej exklúzie marginalizovaných skupín občanov žijúcich v obci. Prostredníctvom terénnej sociálnej práce obec systematicky prispieva k zlepšeniu kvality života jednotlivcov a rodín v riziku sociálneho vylúčenia. V prípade, že je projekt terénnej sociálnej práce prostredníctvom Úradu práce,

sociálnych vecí a rodiny realizovaný, obec Žehra sa do tohto projektu pravidelne zapája. V obci túto službu pre marginalizované komunity spravidla poskytuje 1 terénny sociálny pracovník.

Okrem vyššie uvedených služieb, realizovaných alebo zabezpečovaných na základe zákona o sociálnych službách, zabezpečuje obec Žehra pre svojich obyvateľov na úseku sociálnej agendy aj iné služby, podporu, pomoc a aktivity (na základe iných zákonov alebo Všeobecne záväzných nariadení obce) v záujme skvalitňovania ich sociálnej inklúzie:

- **výkon osobitného príjemcu prídavku na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku:** túto činnosť obec vykonáva v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny; v školskom roku 2016/2017 je obec Žehra osobitným príjemcom prídavku na 29 detí;
- **výkon osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi:** túto činnosť obec vykonáva taktiež v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny; v čase spracovania tohto Komunitného plánu (február 2017) bola obec Žehra osobitným príjemcom dávky v hmotnej núdzi pre 1 obyvateľa;
- **dotácia na stravu a školské potreby pre deti zo sociálne odkázaných rodín:** obec na zmiernenie sociálneho vylúčenia a na podporu vzdelávania detí zo sociálne slabších rodín dotuje takéto rodiny finančnými prostriedkami; v školskom roku 2016/2017 poskytla 16 takýchto príspevkov;
- **menšie obecné služby:** služba poskytovaná v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorej je udržiavať u miestnych dlhodobo nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky; v čase spracovania tohto Komunitného plánu (február 2017) bolo v obci do projektu menších obecných služieb zapojených 57 dlhodobo nezamestnaných obyvateľov Žehry;
- **iné opatrenia aktívnej politiky trhu práce** (napr. podľa § 50 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti): služby poskytované taktiež v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorých je udržiavať u miestnych dlhodobo nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky;
- **sociálnoprávna ochrana detí a mládeže:** obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti na úseku sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zabezpečuje rodine, maloletému dieťaťu a mladému dospelému ochranu a starostlivosť. V prípade umiestnenia maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti spolupôsobí pri obnove rodinných pomerov za účelom návratu dieťaťa do prirodzeného rodinného prostredia a vyhľadáva fyzické osoby, ktorým by bolo možné zveriť dieťa do starostlivosti. Poskytuje pomoc mladému dospelému po skončení ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania;

V Žehre nepôsobia žiadni iní verejní poskytovatelia sociálnych služieb.

Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb

V Žehre pôsobí len jeden neverejný poskytovateľ sociálnych služieb – nezisková organizácia **Domovina, n. o.** Táto nezisková organizácia poskytuje svoje služby v dvoch zariadeniach: v Domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení.

V **Domove sociálnych služieb**, sídliacom v budove kaštieľa v Žehre – Hodkovciach, poskytuje fyzicky aj mentálne zdravotne postihnutým osobám sociálne služby pobytovou (ročnou) formou, a to pre fyzickú osobu, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V. podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách alebo je prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III. podľa prílohy č. 3 tohto zákona. Kapacita tohto zariadenia je 100 osôb. Cieľovou skupinou Domova sociálnych služieb sú teda zdravotne postihnutí občania a fyzické osoby s mentálnym postihnutím.

Okrem Domova sociálnych služieb poskytuje táto nezisková organizácia svoje služby prijímateľom aj v spomínanom **špecializovanom zariadení**, nachádzajúcom sa v samotnej Žehre. V tomto zariadení poskytuje celoročnú pobytovú sociálnu službu fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V. podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách a má zdravotné postihnutie, ktorým je schizofrénia. Cieľovou skupinou tohto sociálneho zariadenia sú okrem osôb s diagnostikovanou schizofrénom aj iní zdravotne postihnutí občania a seniори. Kapacita tohto zariadenia je 12 osôb (www.domovina-no.sk, www.vucke.sk).

V súčasnosti (február 2017) sa v uvedených zariadeniach sociálnych služieb:

- a) poskytuje
 - sociálne poradenstvo,
 - sociálna rehabilitácia,
 - ošetrovateľská starostlivosť,
 - ubytovanie,
 - stravovanie,
 - upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva,
 - osobné vybavenie,
- b) zabezpečuje
 - pracovná terapia,
 - záujmová činnosť,
- c) utvára podmienky na
 - úschovu cenných vecí (www.domovina-no.sk).

V oboch zariadeniach poskytuje nezisková organizácia Domovina, n. o. prijímateľom sociálnych služieb viacero odborných, obslužných a ďalších činností. Okrem vyššie uvedených činností je to aj rehabilitačná starostlivosť a pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností (odborné činnosti), poskytovanie vecných plnení spojených s poskytovaním ambulantnej sociálnej služby v spoločných priestoroch (obslužné činnosti) alebo zabezpečovanie záujmovej činnosti, poskytovanie nevyhnutného ošatenia a obuvi a pod. (ďalšie činnosti).

V záujme zlepšenia kvality života a rozvoja osobnosti u ľudí s postihnutím je zariadenie sociálnych služieb v Hodkovciach vybavené aj špeciálne upravenými relaxačnými miestnosťami Snoezelen, v ktorých sa využívajú svetelné efekty, relaxačná hudba, hmatová a čuchová stimulácia a ktoré prijímatelia sociálnych služieb navštevujú v sprievode odborného pracovníka – psychológa. V týchto miestnostiach Snoezelen sa spájajú terapeutické prvky s prvkami špeciálno-pedagogickými a liečebno-pedagogickými. Ide tu o multisenzorické ciele pôsobenie na prijímateľa, pri ktorom sa stimuluje viacero zmyslov naraz. Okrem týchto relaxačných miestností disponuje zariadenie v Hodkovciach aj posilňovňou a telocvičňou (www.domovina-no.sk).

Požiadavky prijímateľov sociálnych služieb

Pre vytvorenie funkčného, širokého a dostupného systému sociálnych služieb pre obyvateľov obce je veľmi dôležitým predpokladom podrobné poznanie potreby týchto služieb. Odhad potreby služieb v obci môžu dopĺňať a upresňovať demografické trendy a vývoj, odhady expertov a predstaviteľov samosprávy a vyjadrenia samotných obyvateľov.

Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov obce sú zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby sa obec bude orientovať na:

- účinný, efektívny a komplexný systém poskytovania sociálnych služieb, sociálnej pomoci a podporných služieb z úrovne samosprávy,
- rozšírenie formy sociálnych a podporných služieb podľa konkrétnych požiadaviek obyvateľov našej obce,

Komunitný plán sociálnych služieb obce Žehra 2017-2023

- podporu poskytovania existujúcich sociálnych služieb,
- podporu výstavby bytov,
- zriadenie zariadenia núdzového bývania,
- postupné odstránenie bariér v obci (na verejných priestranstvách, v rámci úradov a inštitúcií, v zariadeniach kultúrneho a spoločenského života),
- elimináciu negatívnych sociálno-patologických javov v dôsledku neefektívneho využívania voľného času,
- zapojenie čo najviac detí do predškolskej výchovy,
- znižovanie počtu žiakov bez ukončeného vzdelania na ZŠ,
- funkčný systém osvetvy a motivácie pre vzdelanie a pokračovanie v štúdiu,
- zvýšenie zaangažovanosti verejnosti, ale aj ZŤP občanov so zdravotnými obmedzeniami na eliminácii sociálnej exklúzie obyvateľov obce z dôvodu zdravotných obmedzení alebo z dôvodu nízkych príjmov a tým generovanej chudoby.

SWOT ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

SWOT analýza je jedným zo základných nástrojov strategického plánovania a rozvoja, používaná sa na hodnotenie silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb, ktoré spočívajú v danom projekte, pláne, ktorého výsledkom je realizácia konkrétneho cieľa.

Základom SWOT analýzy je jasne definovaný jej cieľ a postup krokov, ktoré to majú zabezpečiť. Ak je cieľ jasne definovaný, SWOT analýza sa môže použiť ako manažérska podpora k dosiahnutiu tohoto cieľa:

Silné stránky (Strengths) - interné / vnútorné atribúty / vlastnosti organizácie, ktoré jej môžu napomôcť k dosiahnutiu cieľa,

Slabé stránky (Weaknesses) - interné / vnútorné atribúty / vlastnosti organizácie, ktoré sťažujú dosiahnutie cieľa,

Príležitosti (Opportunities) - externé podmienky, ktoré môžu dopomôcť organizácii k dosiahnutiu cieľa,

Ohrozenia (Threats)— externé podmienky, ktoré môžu sťažiť dosiahnutie cieľa.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• aktívny prístup miestnej samosprávy realizujúci konkrétne systematické kroky vedúce k zlepšeniu riešenia životných situácií obyvateľov obce,• sieť sociálnych služieb s potenciálom ďalšieho rozvoja,• existujúca charitatívna činnosť cirkevných inštitúcií,• existencia MŠ,• existencia terénnej sociálnej práce,• existujúca kvalifikovaná supervízia pracovníkov sociálnych služieb,• spokojnosť s existujúcimi poskytovanými sociálnymi službami,• zvyšujúci sa záujem obyvateľov o sociálnu starostlivosť,	<ul style="list-style-type: none">• nedostatočný počet sociálnych služieb v obci,• absencia pobytových zariadení v regióne,• nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb,• nedostatočný počet špecifických služieb pre sociálne vylúčených,• nedostatočný prenos informácií medzi subjektami poskytujúcimi sociálne služby,• nedostatok pracovníkov na Obecnom úrade pre oblasť sociálnych služieb,• chýbajúce občianske hliadky,• chýbajúce materské centrum predovšetkým pre matky z prostredia MRK• chýbajúce komunitné centrum,• chýbajúca klubová činnosť pre mladých a pre seniorov• chýbajúce detské ihriská a športoviská• záškoláctvo u žiakov z prostredia MRK,

	<ul style="list-style-type: none"> • nárast sociálno-patologických javov u miestnych obyvateľov (najmä alkohol, závislosti a i.), • zlá úroveň bývania niektorých príslušníkov MRK • nízka vzdelanostná úroveň MRK • vysoká nezamestnanosť v obci • výskyt drobnej kriminality • chýbajúce stredisko osobnej hygieny • nárast pôrodnosti maloletých rodičov
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • možnosť získania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EU a iných zdrojov, sociálnych služieb, • rozvoj nových foriem sociálnych služieb, • vytváranie cielených partnerstiev a spolupráce pri poskytovaní sociálnych služieb, • ďalšie vzdelávanie personálu poskytujúceho sociálne služby, • v dlhodobom časovom horizonte zriadiť nové zariadenia poskytujúce sociálne služby, • zriadenie komunitného a materského centra, • zriadenie centra osobnej hygieny • zriadenie denného stacionára, 	<ul style="list-style-type: none"> • neisté finančné zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb • meniace sa legislatívne prostredie, problémová implementácia zákona č. 448/2008 o sociálnych službách, • zvyšujúci sa počet občanov odkázaných na sociálne služby, • nepriaznivý demografický vývoj, starnutie populácie, • nárast počtu príslušníkov MRK a nárast počtu osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, • zlyhávajúca osobnej zodpovednosti za vlastný život a absencia aktívneho prístupu k riešeniu vlastnej životnej situácie, • zvyšovanie nákladovosti sociálnych služieb, • riziko dlhodobej udržateľnosti financovania sociálnych služieb, • riziko nesúladu plánovania financovania sociálnych služieb s potrebami obyvateľov

STRATÉGIA ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Sociálne služby je nutné poskytovať predovšetkým tým obyvateľom, ktorí sú z rôznych dôvodov znevýhodnení, resp. ohrození sociálnou exklúziou (príp. existuje reálny predpoklad, že takáto situácia u nich nastane). Ide najmä o nasledovné skupiny obyvateľov:

- občania s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom,
- občania ohrození správaním iných fyzických osôb, rodiny so zanedbávanými deťmi, s deťmi poruchami správania, rodičia, ktorí nezabezpečujú riadnu starostlivosť a výchovu svojich detí,
- občania v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu, že nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb; resp. pre závislosť od návykových látok nie sú schopní samostatne riešiť svoje problémy,
- dlhodobo nezamestnaní a občania odkázaní na pomoc v hmotnej núdzi,
- neprispôsobiví občania (z dôvodu životných návykov, spôsobu života), zotrvávajúci v lokalitách s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- seniori.

Po zhrnutí a analýze všetkých relevantných podkladov a po špecifikácii problémov v oblasti sociálnej pomoci a sociálnych služieb, bol proces komunitného plánovania sociálnych služieb z hľadiska strategického plánovania zameraný prioritne na **štyri nosné cieľové skupiny**:

- **Ťažko zdravotne postihnutí občania a občania so zdravotnými obmedzeniami**
- **Deti, mládež a rodina v riziku sociálneho vylúčenia**
- **Nepripravení občania, ohrození chudobou a sociálnym vylúčením**
- **Seniori.**

Ciele a opatrenia

V procese tvorby komunitného plánu sociálnych služieb sú ciele a konkrétne opatrenia špecificky orientované na vyššie uvedené cieľové skupiny. Jednotlivé opatrenia sú koncipované tak, aby ich naplnením došlo k uspokojeniu potrieb v oblasti sociálnych služieb a sociálnej pomoci v širšom kontexte, aby ich mohli využívať všetci obyvatelia obce.

Okrem opatrení, ktoré sú špecificky orientované na jednotlivé cieľové skupiny (viď nasledujúca tabuľka), si samospráva obce zadefinovala aj spoločné, prierezové opatrenia, ktoré napomáhajú viacerým cieľovým skupinám a zabezpečujú rozvoj sociálnych služieb.

Ide o nasledovné **prierezové opatrenia**:

- *dohľad nad nesvojprávnymi občanmi* (v spolupráci so štátnou správou)
- *pomoc v krízových situáciách* (živelná pohroma, rodinná tragédia a pod.)
- *podpora záujmovej činnosti v obci* (ochotnícke divadlo, krúžková činnosť, klubová činnosť, športová činnosť...)
- *výkon inštitútu osobitného príjemcu.*

Tabuľka 5: Ciele a opatrenia stratégie rozvoja

GLOBÁLNY CIEĽ			
Zabezpečiť obyvateľom obce kvalitné sociálne služby s orientáciou na ich potreby a preferencie			
Cieľová skupina	Špecifický cieľ	Opatrenia	Personálne, prevádzkové a finančné podmienky
Ťažko zdravotne postihnutí občania a občania so zdravotnými obmedzeniami	1.1. Integrácia do spoločenského a pracovného života	1.1.1 Podpora zriaďovania chránených dielní a chránených pracovísk na území obce	Obec, zamestnávateľa, ÚPSVaR
	1.2. Integrácia a aktívna účasť na živote obce	1.2.1 Zabezpečenie vhodných a dostupných priestorov na klubovú činnosť pre ZŤP občanov a občanov so zdravotným postihnutím	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce a VÚC, EŠIF
	1.3. Bezbariérovosť a dostupnosť	1.3.1 Zlepšenie bezbariérového prístupu do budov a na verejných priestranstvách	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce a VÚC, EŠIF
	1.4. Starostlivosť o človeka	1.4.1 Podpora a rozšírenie opatrovateľskej služby v domácnosti	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce
		1.4.2 Na základe záujmu zriaďovanie a zabezpečovanie služieb, ktoré absentujú (napr. prepravná služba, požičiavanie pomôcok, telekomunikačné technológie a pod.)	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce a VÚC, EŠIF
Cieľová skupina	Špecifický cieľ	Opatrenia	Personálne, prevádzkové a finančné podmienky
Deti, mládež a rodina v riziku sociálneho vylúčenia	2.1. Zdravé trávenie voľného času	2.1.1 Vybudovanie športovísk a detských ihrísk v obci	Obec, rozpočet obce a VÚC, EŠIF
	2.2. Integrácia a aktívna účasť na živote obce	2.2.1 Zriadenie materského centra (detského kútika)	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce a VÚC, EŠIF
		2.3 Zriadenie mládežníckeho centra voľného času	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce a VÚC, EŠIF
		2.4 Organizácia kultúrno-spoločenských podujatí pre deti, mládež a rodiny	Obec, poskytovatelia,

Komentár od [L1]: V tabuľke máte pripravený návrh niektorých opatrení – treba to prispôsobiť na podmienky Žehry. Najviac opatrení v tabuľke je uvedených pre cieľovú skupinu seniorov, tí sú však v Žehre najmenej problémovou skupinou – sústrediť sa podľa môjho názoru treba na deti a mládež.

			rozpočet obce a VÚC, EŠIF
		2.5 Podpora činnosti organizácií a inštitúcií, ktorých cieľovou skupinou sú deti a mládež	Obec, rozpočet obce
	Podpora rodín	2.6 Podpora rodinám pri narodení dieťaťa	Obec, rozpočet obce
Cieľová skupina	Špecifický cieľ	Opatrenia	Personálne, prevádzkové a finančné podmienky
Neprispôsobiví občania, ohrození chudobou a sociálnym vylúčením	Lepšie vzdelanie a uplatnenie na trhu práce	3.1 Podpora celoživotného vzdelávania (rekvalifikačné kurzy, školenia...)	Obec, poskytovatelia, ÚPSVaR, EŠIF
	Integrácia do spoločenského a pracovného života	3.2 Realizácia základného sociálneho poradenstva	Obec, poskytovatelia, ÚPSVaR, EŠIF
		3.3 Zapájanie sa do projektov menších obecných služieb, terénnej sociálnej práce a ďalších nástrojov AOTP	Obec, poskytovatelia, ÚPSVaR, EŠIF
		3.4 Výstavba komunitného centra	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce a VÚC, EŠIF
		3.5 poskytovanie komunitných služieb	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce a VÚC, EŠIF
		3.6 Zintenzívnenie spolupráce so zástupcami Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a poskytovateľmi sociálnych služieb za účelom odstraňovania marginalizácie	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce, VÚC a SR, EŠIF
Cieľová skupina	Špecifický cieľ	Opatrenia	Personálne, prevádzkové a finančné podmienky
Seniori	Integrácia a aktívna účasť na živote obce	4.1 Podpora sociálnych kontaktov realizáciou kultúrno-spoločenských podujatí pre seniorov a oceňovaním jubilantov	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce
		4.2 Zriadenie Klubu dôchodcov	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce
		4.3 Realizácia zájazdov a výletov pre seniorov	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce, sponzorské dary
		4.4 Podpora psychohygieny seniorov a zvyšovanie pocitu užitočnosti posilňovaním	Obec, poskytovatelia,

Komunitný plán sociálnych služieb obce Žehra 2017-2023

		dobrovoľníckej činnosti (napr. pri výsadbe kvetín, spoluprácou pri vedení krúžkov a pod.)	rozpočet obce, sponzorské dary
	Starostlivosť o človeka	4.5 Zriadenie denného stacionára pre seniorov	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce a VÚC, EŠIF
		4.6 Zriadenie a podpora domova sociálnych služieb	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce a VÚC, EŠIF
		4.7 Podpora a rozšírenie opatrovateľskej služby v domácnosti	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce
	Bezbariérovosť a dostupnosť	4.5 Zlepšenie bezbariérového prístupu do budov a na verejných priestranstvách	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce, VÚC a SR, EŠIF
		4.8 Sprevádzanie a dovoz k lekárovi	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce
	Zdravie	4.10 Podpora aktivít zdravého starnutia obyvateľstva, predĺženia sebestačnosti a psychickej sviežosti obyvateľov v seniorskom veku	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce, sponzorské dary
	Bezpečnosť	4.11 Realizácia osvetových informačných kampaní na zabránenie zneužívania seniorov	Obec, poskytovatelia, rozpočet obce, sponzorské dary

Zdroj: Vlastné spracovanie

IMPLEMENTÁCIA KOMUNITNÉHO PLÁNU

Mimoriadne dôležitým bodom v záujme efektívneho naplňovania zadaných cieľov a opatrení komunitného plánu je dôraz na vhodné nastavenie jeho implementácie. Okrem časového rozvrhnutia jednotlivých aktivít je potrebné mať na zreteli aj možné zmeny realizačných podmienok v blízkej budúcnosti – či už z legislatívneho hľadiska alebo z hľadiska finančných, materiálnych, personálnych, príp. iných zdrojov. V záujme úspešnej implementácie komunitného plánu je nevyhnutné neustále monitorovanie týchto realizačných podmienok, monitorovanie potrieb prijímateľov sociálnych služieb a taktiež priebežné monitorovanie a vyhodnocovanie samotného dokumentu.

Harmonogram realizácie opatrení

Zadefinované opatrenia plánuje samospráva obce realizovať podľa nasledovného harmonogramu:

Tabuľka 6: Harmonogram realizácie opatrení

Opatrenie		Rok realizácie						
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1	Podpora zriaďovania chránených dielní a chránených pracovísk na území obce				x			
1.2	Zabezpečenie vhodných a dostupných priestorov na klubovú činnosť pre ZŤP občanov a občanov so zdravotným postihnutím			x				
1.3	Zlepšenie bezbariérového prístupu do budov a na verejných priestranstvách				x			
1.4	Podpora a rozšírenie opatrovateľskej služby v domácnosti		x	x	x			
1.5	Na základe záujmu zriaďovanie a zabezpečovanie služieb, ktoré absentujú (napr. prepravná služba, požičiavanie pomôcok, telekomunikačné technológie a pod.)		x	x	x	x	x	x
2.1	Vybudovanie športovísk a detských ihrísk v obci		x	x				
2.2	Zriadenie materského centra (detského kútika)				x			
2.3	Zriadenie mládežníckeho centra voľného času		x	x				
2.4	Organizácia kultúrno-spoločenských podujatí pre deti, mládež a rodiny		x	x	x	x	x	x
2.5	Podpora činnosti organizácií a inštitúcií, ktorých cieľovou skupinou sú deti a mládež		x	x	x	x	x	x

Komunitný plán sociálnych služieb obce Žehra 2017-2023

2.6	Podpora rodinám pri narodení dieťaťa	x	x	x	x	x	x	x
3.1	Podpora celoživotného vzdelávania (rekvalifikačné kurzy, školenia...)		x		x		x	
3.2	Realizácia základného sociálneho poradenstva	x	x	x	x	x	x	x
3.3	Zapájanie sa do projektov menších obecných služieb, terénnej sociálnej práce a ďalších nástrojov AOTP	x	x	x	x	x	x	x
3.4	Výstavba komunitného centra	x	x					
3.5	Poskytovanie komunitných služieb		x	x	x	x	x	x
3.6	Zintenzívnenie spolupráce so zástupcami Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a poskytovateľmi sociálnych služieb za účelom odstraňovania marginalizácie	x	x	x	x	x	x	x
4.1	Podpora sociálnych kontaktov realizáciou kultúrno-spoločenských podujatí pre seniorov a oceňovaním jubilatov		x	x	x	x	x	x
4.2	Zriadenie denného stacionára pre seniorov				x			
4.3	Zriadenie a podpora domova sociálnych služieb						x	
4.4	Podpora a rozšírenie opatrovateľskej služby v domácnosti			x				
4.5	Zlepšenie bezbariérového prístupu do budov a na verejných priestranstvách	x	x					
4.6	Podpora činnosti Klubu dôchodcov			x		x		
4.7	Realizácia zájazdov a výletov pre seniorov				x		x	
4.8	Sprevádzanie a dovoz k lekárovi	x	x	x	x	x	x	x
4.9	Podpora psychohygieny seniorov a zvyšovanie pocitu užitočnosti posilňovaním dobrovoľníckej činnosti (napr. pri výsadbe kvetín, spolupracou pri vedení krúžkov a pod.)		x		x		x	
4.10	Podpora aktivít zdravého starnutia obyvateľstva, predĺženia sebestačnosti a psychickej sviežosti obyvateľov v seniorskom veku		x	x	x	x	x	x
4.11	Realizácia osvetových informačných kampaní na zabránenie zneužívania seniorov	x	x	x	x	x	x	x

Zdroj: vlastné spracovanie

Realizačné podmienky

Personálne, prevádzkové a organizačné podmienky nevyhnutné pre realizáciu stanovených opatrení budú závisieť od vývoja spoločenskej situácie, potrieb prijímateľov sociálnych služieb, legislatívnych zmien a nastavenia spôsobu financovania sociálnych služieb v spoločnosti. Sociálne služby budú kvantitatívne a kvalitatívne zabezpečené zo súčasných a budúcich zdrojov ich poskytovateľov. Poskytovatelia sociálnych služieb budú na zabezpečenie realizácie stanovených opatrení využívať najmä nasledovné finančné zdroje:

- Rozpočet poskytovateľov sociálnych služieb
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny
 - › príspevky na financovanie sociálnych služieb
 - › dotácie na rozvoj sociálnych služieb
- Vyšší územný celok
 - › príspevky na financovanie sociálnych služieb
 - › dotačná schéma
- Iné zdroje
 - › grantové národné a nadnárodné programy, štrukturálne fondy, sponzorské dary a pod.

Monitoring plnenia a spôsob vyhodnocovania komunitného plánu

Komunitné plánovanie vyžaduje účasť všetkých zainteresovaných strán, preto budú monitorované a iniciované všetky priebežné návrhy, podnety a pripomienky v oblasti napĺňania stanovených cieľov. K efektívite implementácie komunitného plánu sociálnych služieb nevyhnutne patrí aj vybudovanie systému kontroly, monitorovania a aktualizácie dokumentu. Z tohto dôvodu bude samospráva obce v stanovených časových intervaloch pravidelne kontrolovať stav realizácie jednotlivých aktivít v rámci definovaných opatrení. Výstupy spracované vo forme monitorovacej správy budú predkladané v pravidelných intervaloch (1x ročne) na rokovanie obecného zastupiteľstva, ktoré ich posúdi, prípadne navrhne zmeny opatrení. Zmeny v komunitnom pláne budú podliehať schvaľovaniu v obecnom zastupiteľstve.

ZÁVER

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na pomoc ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii s cieľom umožniť im zapojiť sa do bežného života v spoločnosti a ochrániť ich pred sociálnym vylúčením. Úlohou a cieľom samosprávy je vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život a postupne zlepšovať životné, pracovné a sociálne potreby obyvateľov obce.

Tento komunitný plán sociálnych služieb predstavuje strednodobý plánovací dokument, zameraný na postupný rozvoj sociálnych služieb v obci. Analyzuje stav a úroveň sociálnych služieb poskytovaných obyvateľom obce, hodnotí potreby občanov odkázaných na sociálne služby a navrhuje ciele a opatrenia pre ďalší rozvoj a skvalitnenie poskytovaných služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb je otvorený a živý materiál, ktorý bude reagovať na zmeny a potreby celej komunity v obci, na meniace sa legislatívne, materiálne, finančné a personálne prostredie. Z tohto dôvodu bude priebežne vyhodnocovaný a v prípade potreby aktualizovaný. Navrhované zmeny a úpravy dokumentu vstúpia do platnosti po schválení obecným zastupiteľstvom.

PRÍLOHY

Zoznam informačných zdrojov

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v Košickom samosprávnom kraji.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (2014): *Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015-2020*.

Mušinka, A., Škobla, D., Hurrle, J., Matlovičová, K., Kling, J. (2014): *Atlas rómskych komunit na Slovensku 2013*. Bratislava: UNDP, 2014. ISBN 978-80-89263-18-9, 120 s.

PHSR obce Žehra 2017-2023

Štatistický úrad Slovenskej republiky, databáza DATAcube

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách

Zoznam skratiek

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
KPSS	Komunitný plán sociálnych služieb	VÚC	Vyšší územný celok
KSK	Košický samosprávny kraj	ZŤP	Zdravotne ťažko postihnutí

Zoznam tabuliek a grafov

Tabuľka 1: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva..... 8

Tabuľka 2: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín..... 12

Tabuľka 3: Vývoj nezamestnanosti v obci 13

Tabuľka 4: Štruktúra UoZ podľa veku k 30.6.2016 13

Tabuľka 5: Ciele a opatrenia stratégie rozvoja 23

Tabuľka 6: Harmonogram realizácie opatrení 26

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Žehra 9

Graf 2: Prírodný pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015 10

Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015 10

Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015 11

Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2015 12

Graf 6: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 30.6.2016 14

Graf 7: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 30.6.2016 14